

OBSAH

ÚVOD	3
PŮVOD NÁBOŽENSTVÍ	5
PŘIROZENÝ ZÁKLAD NÁBOŽENSTVÍ	7
Důkazy existence transcendentní skutečnosti (Boha)	9
1. Důkaz z pohybu	10
2. Důkaz z účinné příčinnosti	10
3. Důkaz z podmíněnosti bytí (dostatečného důvodu)	11
4. Důkaz ze stupňů dokonalosti	11
5. Důkaz z účelnosti	12
6. Důkaz z touhy lidské duše po dokonalém dobru	13
7. Důkaz z mravního vědomí	13
8. Platonův důkaz ze sankce mravního zákona	14
9. Důkaz z historie lidstva	14
Transcendentní skutečnost je Bůh	14
Základní vlastnosti, které lze z důkazů vyvodit	15
Přirozený morální zákon	15
ZÁKLADNÍ POSTOJE K TRANSCENDENTNÍ SKUTEČNOSTI (BOHU)	17
I. Filozofické postoje a jejich charakteristiky	17
A) Monismus	17
B) Dualismus ontologický	17
1. Ateismus	18

2. Panteismus	19
3. Deismus	19
4. Teismus	20
a) Monoteismus	20
b) Henoteismus	20
c) Dualismus morální	21
d) Dualismus metafyzický	21
e) Dvojedinost božství	21
f) Polyteismus	22
II. Mytologický postoj k transcendentní skutečnosti	23
Vznik mytologie	23
a) Civilizace kočovných pastevců	24
b) Civilizace „velkých“ lovců	24
c) Civilizace neolitických rolníků	25
Animismus, manismus, fetišismus, totemismus, šamanismus	25
Základní mytologické cykly	26
a) Měsíční mytologie	26
b) Sluneční mytologie	27
c) Mytologie boha bouře	27
d) Spojení měsíčního cyklu s 2. cyklem sluneční mytologie	27
e) Mytologie vegetačního cyklu	27
f) Spojování lidských společenství jako zdroj mytologie	28
III. Náboženský postoj k transcendentní skutečnosti	29
Víra	29
Oběť	30
Rituální oběť	31
Zázrak	32
IV. Magický postoj k transcendentní skutečnosti	33
Magická oběť	34
Náboženství a magie	36

NĚKTERÉ PRVKY PŘIROZENÝCH NÁBOŽENSTVÍ	39
Stvoření světa v přirozených náboženstvích	39
a) Stvoření slovem	39
b) Vytvoření světa rukama boha	40
c) Zrození světa	40
d) Stvoření světa bojem	41
e) Stvoření světa demiurgem	41
Boj dobra se zlem a původ zla	42
Posmrtný život v přirozených náboženstvích	43

EGYPTSKÁ A INDICKÁ BOŽÍ TROJICE A KŘESŤANSKÁ NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	45

NĚKTERÁ PŘIROZENÁ NÁBOŽENSTVÍ	47
Indie a Irán	47
Chetité	49
Řecko	49
Etruskové	50
Řím	50
Kelti	51
Germáni	51
Slované	52
Japonsko	52
Čína	53
Jenisejští Kirgizové	53
Mongolsko	53
Tibet	54
Severoameričtí Indiáni	54
Inkové (Peru)	55
Mexiko	55

Kulty černé Afriky	55
Afroamerické kulty	56
Oceánie	56
Arktické národy	57
KRIZE PŘIROZENÉHO NÁBOŽENSTVÍ	59
Krise oběti a přirozené náboženství	59
Reakce na krizi oběti v Indii	60
Upanišády	60
Džinismus	61
Buddhismus	62
Bhagavatgíta	67
Hinduismus	68
Jóga	71
Zoroastrismus v Íránu	72
Mithraismus v Malé Asii, Íránu a Římské říši	77
Konfucianismus v Číně	78
Taoismus v Číně	78
Krise mytologie a přirozeného náboženství	79
Reakce na krizi mytologie	80
ZJEVENÁ NÁBOŽENSTVÍ A PŘIROZENÉ POZNÁNÍ ..	85
ŽIDOVSKÉ NÁBOŽENSTVÍ	87
Inspirace Písma svatého	87
Písmo svaté	88
Zásady židovského náboženství	89
Kult v židovském náboženství	90
Směry a sekty v židovství	93
Judaismus po zboření jeruzalémského chrámu	94
Kabala	96
KŘESŤANSTVÍ	97

Písmo svaté Nového zákona	98
Svatosti	101
Dogma	103
VĚROUČNÉ PROBLÉMY KŘESŤANSTVÍ	105
a) Dodržování Mojžíšova zákona pro křesťany	105
b) Nauka o Trojici	106
c) Kristovo božství a lidství	109
d) Slučování metafyzického dualismu a křesťanství	112
e) Nauka o ospravedlnění a milosti	117
f) Filozofický spor nominalismu a realismu	119
g) Nauka o Církvi a svátostech, ospravedlnění a milosti ..	119
h) Spor o ctění obrazů a svatých	127
KŘESŤANSKÁ ORTODOXIE	129
SCHIZMA	131
Pravoslavná církev	131
Starokatolická církev	132
Anglikánská církev	133
Československá církev husitská	133
PROTESTANTISMUS	135
Českobratrská církev evangelická	135
Protestantské denominace hlásící se k Jednotě bratrské	136
Jednota bratrská tzv. obnovená	136
Církev bratrská	136
Církev metodistická	136
Bratrská jednota baptistů	137
Protestantské eschatologické denominace	137
Adventisté	137

Některé menší protestantské denominace	138
Evangelická „svoboda“ a její důsledky	139
ISLÁM	141
Věrouka islámu	142
Mravouka islámu	142
Školy a sekty v islámu	143
Sunnité	144
Šiité	144
Cháridžité	145
Mahdisté	145
Drúzové	145
Křesťanství a islám	145
NETRADIČNÍ NÁBOŽENSTVÍ A SEKTY	147
A) Hinduistické pozadí	148
Sikhové	148
Haré Kršna	148
Bhagaván Šrí Radžníš	148
Transcendentální meditace	149
Brahma kumaris (Rádžajóga)	150
Ánanda marga	150
Misie božského světla	150
Sáthja Sai Baba	150
Srí Chinmoy	150
Jóga	152
B) Buddhistické pozadí	152
Kagyüdpá	152
Ničiren Šošú/Sóka Gakkai	152
C) Křesťanské pozadí	152
Nový Jeruzalém	
čili církev Emanuela Swedenborga	152
Unitářství	153
Mormoni	154
Svědčkové Jehovovi	155

Církev sjednocení (Moonova sekta)	155
Křesťanská věda	157
Cesta	158
Rodina	158
Misijní dílo – cesta k Ježíšovi	158
Univerzita biblického přátelství	158
Extrémní charismatická hnutí	158
D) Gnostické pozadí	159
Obec křesťanů dr. Bedřicha Rittmayera	159
Poselství Grálu	161
Univerzální život	162
E) Synkretické pozadí	163
Baháismus	163
Est	164
Eckankar – starověká nauka o stěhování duší	164
F) Okultní a spiritistické pozadí	165
Okultismus	165
Spiritismus	165
Scientologie – dianetika	165
Čarodějnictví	166
Satanismus	167
G) New Age	168
EKUMENISMUS	171
Ekumenismus mezi křesťanskými církvemi	172
Ekumenismus mezi křesťany a nekřesťany	173
SEKULÁRNÍ KULTY A PSEUDONÁBOŽENSTVÍ	177
Svobodné zednářství	177
Kult vědy	178
Humanismus	178
Politické kulty	179
Marxismus	179
Nacionální socialismus	180

Nepolitické kulty	181
Kult pop-music	181
Psychoterapie	181
TRENDY SOUČASNÉHO DUCHOVNÍHO ŽIVOTA	183
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	185